

bunt. Vale et nostros in Anglia amicos, licet de facie non omnes notos, quos non paucos esse mihi persuadeo, diligenter ex me saluta, inprimis optimum illum et reverendum senem, virum excellentissimum THOMAM DIGGÆSEUM, si isthic locorum is degit. Obtinebunt hi et alij
 5 brevi nonnulla ex nostris Operibus, in quibus hos quoque permixtos
 † Ducibus noscetur Olympi. Iamque iterum et multoties vale, mi IOANNES, et me sæpius tuis invise, hisque actutum rescribe. Raptim Uraniburgi die 25. Martij Anni 1596.

TYCHO BRAHE,
 manu propria.

10
 164 Binas eodem hoc tempore ad te per diversos || homines misi literas, uti si alteræ interciderent, unæ saltem ex his tibi traderentur. Quin et hæc ternas, ut res certior esset, addidi.

† [E codice Vindobonensi lat. 9737f]

41 AMPLISSIMO ET NOBILISSIMO VIRO DOMINO HENRICO RANZOVIO DE BREDENBERGA, SERENISSIMI REGIS DANIÆ IN DUCATIBUS HOLSATIÆ ET SCHLESWIGÆ VICARIO ILLUSTRIS, AFFINI AC AMICO SUO INPRIMIS
 20 COLENDO.

40 AMPLISSIME et nobilissime vir, affinis et amice honorande, binas iam nunc interea, dum hic Hafniæ paulisper commoror, a te recepi literas, quarum priores te ea, quæ per tabellarium tuum remisi, sat perfecta accepisse, atque
 25 hinc inde, prout destinata erant, per certos internuncios dirigi curasse innuerunt. Quod et lubenter accipio, tibi que hoc nomine gratias ago. Et quam de correctione quorundam verborum in diplomate Hispanico licentiam impetrandam amice polliceris, brevi expecto. Alteræ, quibus exemplum literarum Reverendissimi
 30 et Illustrissimi Domini ERNESTI Archiepiscopi Colonienfis et Electoris Imperij adiunctum erat, de quibusdam cum dicto Illustrissimo Principe iuxta ipsius petitionem in utraque Astronomia, tam superiori quam inferiori (sic enim nobis loqui lubet) communicandis me adhortantur. Quin et ulterius ex ipsius Celsitudinis ad te datis literis non sine animi
 35 oblectatione percipio, ipsam non saltem Mathematicis, sed et Pyronomicis exercitijs (quæ etiam nostra est voluptas) adeo impense delectari, ut hæc propriam industriam propriisque manibus tractare, inter alias Reipublicæ procurandæ occupationes, non degravetur. In utrisque igitur cum
 48* ipsius

ipfius Celfit. ingenue conferre et continuatam fervare corresponden-
 tiam (uti vocant) nequaquam tergiverfabor. Agoque ipfius Celfit. reve-
 renter gratias, quod me tam clementer ad hanc mutuam communica-
 tionem invitet. Ubi autem is, quem ad me hoc nomine ablegare decre-
 vit, huc accefferit, et ea, de quibus ipfius Celfit. mecum agere confituit, 5
 fpeciatim indicaverit, libere et lubenter ad illa, quantum in me erit,
 refpondebo. In Mathematicis et Aftronomis fati aperte, quatenus
 ea ante operum noftrorum plenariam editionem ulli patefacere com-
 modum fuerit, in Spagiricis vero tecte, ne, fi ea in aliorum pervenirent
 manus, indigne quis ijs abuti poffit. Satius itaque iudico, aut per cir- 10
 cumlocutiones quafdam arcanas, aut mediante alphabeto quodam
 peculiari, nobis folis invicem cognito id præftari, vel quacumque aliâ
 ratione. Qua de re ipfemet Illuftr. Princeps, prout voluerit, conftituat,
 et in literis, quas fe mihi cum fuo illo nuncio brevi perſcripturum pol- 15
 licetur, quibus medijs atque indicijs id fieri volet, indicet, et fi alpha-
 betum quoddam ſecretum vel tranſpotionem literarum uſitatarum
 elegerit, id qualecunque erit, a fe ipſo tamen non alijs excogitatum et
 abſque ulla propalatione ſuapte manu in ſchedâ conſcribat, literiſque
 aſtutum includat, et mox ipfemet conſignet. Idem ego viciffim facturus
 ſum, omniaque ut utrinque in ſilentio arcano contineantur, neceſſum 20
 et admodum erit conſultum. Libenter intellexi ipfius Celfit. ultra 22
 annos huic eximio et arcano ſtudio Spagirico ſolenter impendiſſe, in
 quo et ego 28 iam annos inde ab ætatis anno 22 verſatus ſum, quem-
 admodum 16^{imo} Aftronomis abueſcere incepi. Scripſiſſem hoc tempore
 ipfius Celfit. atque in ijs, quæ exoptat, ſponte præveniſſem, fi non modo 25
 hîc Haſſniæ varijs curis et occupationibus diſtraherer, dum nonnul-
 lam partem ex mea ſupellectile unâ cum familia huc tranſſerre ſatago,
 aliquandiu hîc certis de cauſis commoraturus. Quin et Inſtrumenta
 Aftronomica ex meis nonnulla hîc in turri quadam noſtris || ædibus 40^v
 vicinâ admodumque obſervationibus accommodâ diſponere animus 30
 eſt, unâque laboratorum quoddam Spagiricum hîc adornare, cum
 quodam inſuper Typographeo, quibus omnibus exequendis nunc in-
 tentus ſum. Conſtitui inſuper hodie V. D. in Inſulam noſtram trajcere,
 ut plura ex meis huc tranſvehi facerem, et cætera, quæ iſtic relinquo,
 diſponam, interea dum ea, quæ hîc fieri demandavi, abſolvantur, adeo 35
 ut animus iam in multas diſtractus partes, ſcriptioni tam ſublimium et
 ſecretarum rerum ad tantum præſertim Principem, commode vacare
 vix queat. Fiet id nihilominus, quamprimum ipfius huc adventârît
 miniſter. Tunc enim me opportuniori quieti reſtitutum fore confido,
 eritque id tum non ſaltem commodius, ſed et tutius propter cauſas 40
 aliquatenus indicatas. Quod autem ipfius Celf. in ſuis ad te datis literis
 ſcribit de Privilegio Hiſpanico ob id retardato, quod vererentur, ne ſub
 ſpecie

specie rerum Mathematicarum religionis negotia, quæ nunc varie trahuntur, tractarem, id caret periculo. Ego enim me illis immiscere nolo. Satis habemus hæresium et confusionum, non opus est, nec mearum partium, aut novas condere, aut priores stabilire. Misereatur nostri
 5 cœli et terræ autor, qui universaliter omnia digerit et prospicit, nec cum præiudicio, uti homines, rem discernit. Interim pro hoc ipso, quod obtinui, Privilegio tam clementer impetrato ipsius Celsit. summas demisse habeo gratias. Apprime etiam mihi gratum est, quod ipsius Celsit. primum tomum Epistolarum de Astronomicis per te illi communicatum
 10 tam diligenter perlegere inter tot alias curas non superfederit, quodque ipsi tam illustri et in his rebus exercitato atque iudicioso Principi eius contenta admodum placuerint, non possum non mihi ipsi congratulari. Reliquos tomos nunc typis adorno. Inprimis autem Progymnasmatum nostrorum in Astronomiâ instaurandâ volumen primum atque alterum,
 15 typographico labore absolvere et mature publici iuris facere enixe laboro. Quæ ubi absoluta fuerint, quod propediem futurum confido, ipsius Celsitⁿⁱ tum quoque tibi eorundem quædam exemplaria transmittam.

Miratus Illustris. ille ERNESTUS in dictis ad te literis, quod præstantissimi illius Mathematici CHRISTOPHORI CLAVIJ Bambergensis in
 20 transmissis epistolis Astronomicis nullam faciam mentionem, cum is ob tot præclara in Mathematicis edita opera celebris existat; atque hanc nominis ipsius intermissionem, ob locorum nimiam intercapedinem, quodque scripta illius Romæ ut plurimum impreßa ad nos forte perlata non sint, clementer et candide excusat. Atqui ego omnia eruditissimi
 25 illius CLAVIJ opera fortassis non vidi, ea nihilominus quæ in EUCLIDEM ingeniose et in IOHANNEM DE SACROBUSCHO luculenter, et de Gnomonicis copiose conscripsit, in promptu habeo, et iamdudum introspexi, tum quoque Apologiam Calendarij novi contra MÆSTHLINUM, in qua is mei alicubi mentionem facit, observationem
 †
 30 stram æquinoctij verni, anni ni fallor 76 allegando, ut probet ex ea recte factum, quod decendij ablatio in Calendario Gregoriano admissa sit, quod et convenienter se habet, licet summa in his præcisio non sit animadversa, quæ etiam forte in tali negotio, quoad Ecclesiasticum et Politicum usum esse poterit ociosa, quemadmodum MÆSTHLINO,
 35 qui scrupulositatem calculi Prutenici urget, non citra causam subinde objicit CLAVIUS. Verum si liceat id quod res est affirmare, uterque
 41 tam CLAVIUS || quam MÆSTHLINUS de cœlestibus, cœlo, quod horologium est temporis, inconsulto sententiam protulit. CLAVIUS enim vix ullam observationem cœlestem, nisi eam unicam, de qua dixi,
 40 e nostris petitam, quæ sola tam arduo negotio non sufficit, in medium protulit, nullasque Lunarium motionum, quæ magis intricatæ sunt, quam hæcenus creditum est, denotationes, prout operæpreium fuit,
 in

in confilium adducit. MÆSTHLINUS nullam plane, quod sciam, e
 cœlestibus aßumpfit probationem. Et si id ex suis observatis fecisset, ni-
 hilo plus fidei mereretur. Quæ enim ipsius (si quas absolvit) in correc-
 tione motus Solis et Lunæ animadversiones produnt, frustranea sunt,
 uti consignatio Eclipsium ipsius Ephemeridibus præfixa, cœlesti har- 5
 moniæ non magis quam antea, si modo non minus congrua, liquido
 patefecit. Inhæret enim is nimium fidenter calculo Prutenico, et quan-
 titati annuæ inde desumptæ, quæ nequaquam talem sortitur inæquali-
 tatem, prout magnus ille alias COPERNICUS voluit; sed propius ad
 Alphoninam accedit supputationem, licet ne hanc quidem satis scrupu- 10
 lulse attingat, veluti hæc a nobis convenientiore loco referantur. Non
 igitur tanta disconvenientia est in Calendario neoterico a cœlesti norma,
 prout voluit MÆSTHLINUS, quicumque tandem eius autor existat,
 five hic CLAVIUS, five ALOYSIUS ille, de quo pontifex in proœmio †
 publicationis eius mentionem facit. Licet vero huius excellentissimi 15
 Mathematici, CLAVIJ videlicet in Epistolis hisce non meminerim, quod
 nulla fuerit istic occasio id faciendi, præsertim cum is Astronomica ex
 ipso cœlo non tractârit, de quibus ut plurimum ibi agitur, tamen circa
 finem primi nostri Tomi Progymnasmatum antedictorum, cum ea, quæ
 de Nova Stella in ultimâ editione Commentariorum Sphæricorum at- 20
 texuit, sub disquisitionem libertate Philosophicâ voco, eius luculentam
 et honorificam, prout præcipua eius in his artibus doctrina meretur,
 mentionem facio. Si quæ præterea ex ipsius Minervâ Mathematicæ
 lucubrationes in lucem prodierunt, vel adhuc prodituræ sunt, cuperem
 eas meis sumptibus mecum communicari. Porro si is mecum per literas 25
 correspondentiam habere atque de his excellentibus studijs, quibus
 utrimque dediti, iucunde conferre voluerit, erit mihi id ipsum longe
 gratissimum, præsertim si autoritate et suasu tanti Principis, uti is in
 literis innuit, id fiat. Addet enim id ipsum nobis calcar, eritque utrique
 nostrum eo honorificentius. Hæc si dicto Illustrissimo Principi cum sub- 30
 missa ex me salutatione per literas indicaveris, recte feceris et me tibi
 eo devinctiorem reddideris. Vale, et prolixitati huic ignosce. Dabantur
 Haffniæ die 22. Febr. Anno 1597.

TYCHO BRAHE,
 manu propria.

Amantissime HENRICE RANZOVI, si eadem diligentia nobis Pri-
 vilegium Gallicum et Anglicanum (de quibus etiam antea ad te scripsi,
 et istic addicta esse scio) qua Hispanicum ultimo missum, mature idque
 ante festum Pentecostes, si id fieri possit, procuraveris, rem hac in parte 40
 non saltem mihi, sed et communibus studijs utilem præstiteris, idque
 ut facias (quod et lubenter facturum confido) per mysteria Urania,
 cui utrinque litamus, te obsecratum volo.

[E codice